

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Artner Péter ügyvéd által képviselt felperesnek I.r., II.r., III.r., a Tárczyné dr. Horváth Erika ügyvéd által képviselt IV.r., és V.r. alperes ellen 1.550.000 forint vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt a Szombathelyi Városi Bíróságon P.21.388/2007. szám alatt indult, és a Vas Megyei Bíróság 6.Pf.20.171/2009/3. számú ítéletével befejezett perében a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a IV.r. és V.r. alperes részére összesen 60.000 (Hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A III.r. és a IV.r. alperes az I.r. és a II.r. alperes gyermekei. Az V.r. alperes a IV.r. alperes házastársa. Az I.r.-IV.r. alperesek a III.r. és IV.r. alperes egymás között egyenlő arányú osztatlan közös tulajdonát képező s. hrsz-ú, ténylegesen szám alatti ingatlanon 2002. évben lakóház építését kezdték meg. Az építkezés során 2003. nyarán az I.r. alperes megrendelte a felperes jogelődjétől, a Kft-től a felépítendő családi ház földszinti és tetőtéri külső nyílászáróinak legyártását és beépítését. E munkálatok elvégzését követően, 2004. július 9-én az I.r. alperes írásbeli nyilatkozatában elismerte, hogy a felperes jogelődjével szemben legalább nettó 1.550.000 forint tartozása áll fenn. Megállapodtak a felek, hogy ezt az összeget az I.r. alperes a belső ajtók beépítését követő 30 napon belül, számla ellenében megfizeti, fizetési késedelem esetére pedig évi 20 %-os mértékű késedelmi kamat megfizetését vállalta. A tartozás kiegyenlítésére azonban nem

került sor. 2007. évben a Kft. a követelést a felperesre engedményezte.

A felperes módosított keresetében 1.550.000 forint és ennek 2004. augusztus 9. napjától a kifizetés napjáig járó évi 20 % kamata megfizetésére kérte az I.r.-V.r. alpereseket kötelezni. Előadta, hogy az I.r.-IV.r. alperesek közösen építkeztek, ezért a vállalkozói díjat egyetemlegesen kötelesek megfizetni. Az V.r. alperes pedig házasságkötése előtt élettársi kapcsolatban élt a IV.r. alperessel, így érte helytállni tartozik.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. és a II.r. alperes arra hivatkozott, hogy a felperes a vállalt kötelezettségét hibásan teljesítette. Emiatt - szavatossági jogukat kifogás útján érvényesítve - 542.500 forint összegű árleszállításra tartottak igényt. Emellett kifejtették, hogy a hibás teljesítés folytán káruk is keletkezett, a téves méretben legyártott földszinti erkélyajtó miatt ugyanis a padozatot 19 cm-rel meg kellett emelniük. Ennek 641.341 forintot kitevő többletköltségét kártérítés jogcímén beszámítási kifogás útján kívánták érvényesíteni. A III.r. és a IV.r. alperes előadták, hogy az építkezésben ténylegesen nem vettek részt, az egyes szerződéskötések során az I.r. alperes őket nem képviselte, az általa kötött ügyletekről nem is volt tudomásuk. Az V.r. alperes kifejtette, hogy az építkezést ellenezte, a perbeli szerződés pedig egyébként is a IV.r. alperessel való házasságkötését megelőzően jött létre.

Az elsőfokú bíróság ítéletében egyetemlegesen kötelezte az I.r. és II.r. alperest, hogy fizessenek meg a felperes részére 494.000 forintot. Megállapította, hogy a II.r. alperes felelőssége a tartozás megfizetéséért csak a közös vagyonból reá eső rész erejéig áll fenn. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság a városi bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, fellebbezett részét pedig részben megváltoztatta akként, hogy az I.r. és II.r. alperest terhelő marasztalás összegét 886.250 (Nyolcszáznyolcvanhatezer-kettőszázötven) forintra, és annak 2007. augusztus 25. napjától a kifizetés napjáig járó évi 20 %-os kamatára felemelte. Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperesi jogelőd ügyvezetőjének tanúvallomása és az I.r. alperes ezzel egyező előadása alapján megállapítható volt, hogy az I.r. alperes nem a II.r.-IV.r. alperesek képviselőjében, hanem saját nevében rendelte meg a nyílászárók legyártását a felperes jogelődjétől. A vállalkozási szerződés így kizárólag a felperesi jogelőd és az I.r. alperes között jött létre, annak a további alperesek nem váltak alanyaivá. A II.r. alperes azonban a Csjt. 30. § (3) bekezdése alapján köteles a házastársa által kötött ügyletből eredő tartozás megfizetésére. A III.r. és IV.r. alperes helytállási kötelezettségét viszont önmagában a közös építkezés ténye nem

alapozza meg. Az V.r. alperes marasztalása pedig a IV.r. alperes marasztalásának hiányában fel sem merülhet. A III.r., IV.r. és V.r. alperessel szembeni keresetet ezért el kellett utasítani. Az I.r. és II.r. alperest terhelő tartozás összegének megállapítása során viszont figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a vállalkozási szerződést a felperes jogelődje a beszerzett igazságügyi szakértői véleményből kitűnően hibásan teljesítette. Emiatt - szintén a szakvéleményből kitűnően - 456.000 forint árleszállítás alkalmazása indokolt, és az alpereseknek 207.750 forint összegű káruk is felmerült. Kétségtelen, hogy a perbeli vállalkozási szerződésből eredő szavatossági jogok érvényesítésére meghatározott határidő lejárt, azonban a szavatossági jogokat az ugyanabból a jogalpból eredő követeléssel szemben kifogásként a határidő eltelte után is lehet érvényesíteni. A hibás teljesítésből eredő kártérítési igény öt éves elévülési ideje pedig nem telt el. Így az I.r. és II.r. alperes a szavatossági és kártérítési igényüket jogszerűen érvényesítették, a felperes a 456.000 forint árleszállítás és a 207.750 forint kártérítési összeg figyelembevételével összesen 886.250 forint megfizetését követelheti. A követelés nem vitásan 2004. szeptember 30-án vált esedékessé. A teljesítéshez szükséges számlát azonban a felperes nem állította ki, és az I.r. alperes fizetésre való felszólítására is csak 2007. augusztus 24-én került sor. A Ptk. 303. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel ezért az I.r. és II.r. alperes a tartozás után csupán 2007. augusztus 25. napjától kezdődően kötelesek a kikötött évi 20 %-os mértékű késedelmi kamatot megfizetni.

A jogerős ítéletnek a keresetét részben elutasító rendelkezésével szemben a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, és annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és keresete maradéktalan teljesítését kérte. Kifejtette, hogy az eljáró bíróságok tévesen mellőzték a III.r.-V.r. alperesek marasztalását, az alperesek ugyanis valójában építőközösséget hoztak létre, és az I.r. alperes nem a saját nevében, hanem ezen építőközösség képviselőjeként rendelte meg a nyílászárók legyártását és beépítését. Érvelése szerint a bíróságok tévesen mellőzték az Rt. és az alperesek közötti kölcsönszerződés beszerzését, a szerződés alapján ugyanis megállapítható lett volna, hogy ténylegesen kik vettek részt az építkezésben, és utóbb milyen tulajdoni hányadot szereztek volna. Jogszabálysértőnek minősítette továbbá, hogy az I.r. és II.r. alperest a jogerős ítéletben nem a kereseti kérelmében foglalt időponttól, hanem csupán 2007. augusztus 25. napjától kezdődően kötelezték késedelmi kamat fizetésére. Sérelmezte azt is, hogy az eljáró bíróságok érdemben elbírálták az alperesek szavatossági igényét, álláspontja szerint ugyanis a szavatossági jogok a szavatossági határidők elteltét követően kifogás útján sem érvényesíthetők. Végül kifejtette, hogy a jogerős ítélet tévesen foglalt állást akként, hogy a III.r.,

IV.r. és V.r. alperes között nem állt fenn pertársaság, és ezzel összefüggésben helytelenül rendelkezik a perköltség viseléséről is.

A III.r., IV.r és V.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult, érvelésük szerint a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - a III.r., IV.r. és V.r. alperessel szembeni keresete körében - konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül, tartalmilag a bizonyítási indítványa mellőzését, illetve a bizonyítékok mérlegelését, a tényállás megállapítását sérelmezte.

Az eljárt bíróságok azonban a Pp. 163. § (1) bekezdésének és 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül hozták meg határozatukat. A Pp. 163. § (1) bekezdése ugyanis azt mondja ki, hogy a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendel el bizonyítást. A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint pedig a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A perbeli esetben pedig a felperesi jogelőd ügyvezetőjének tanúvallomása, az alperesek személyes előadása, valamint a 2004. július 9-én kelt tartozáselismerő nyilatkozat alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az I.r. alperes nem a további alperesek képviselőjében, hanem saját nevében kötött vállalkozási szerződést a felperes jogelődjével. A szerződés alapján ezért az annak alanyává nem vált III.r., IV.r. és V.r. alperesnek fizetési kötelezettsége nem keletkezhetett. Önmagában a családtagok közös építkezése nem jelent építőközösséget, az I.r.-IV.r. alperesek között 2002. május 22-én létrejött szerződés - tartalmából kitűnően - nem építőközösség létrehozására irányult.

E peradatokkal szemben a III.r., IV.r. és V.r. alperes fizetési kötelezettsége az építkezés finanszírozása érdekében kötött kölcsönszerződés, valamint az építési engedélyezési eljárás iratanyaga alapján nyilvánvalóan nem állapítható meg. A további iratok beszerzése ezért valóban szükségtelen volt, az eljárt bíróságok a tényállást a szükséges bizonyítási eljárást maradéktalanul lefolytatva, a bizonyítékok okszerű, megalapozott

mérlegelésével állapították meg. Jogszabálysértés tehát nem történt, a III.r., IV.r. és V.r. alperes marasztalására nem kerülhet sor.

A szavatossági jogok a Ptk. 308. § (1) és (4) bekezdéséből kitűnően alapvetően a teljesítés időpontjától számított hat hónapos, fogyasztói szerződés esetében pedig két éves elévülési határidő alatt érvényesíthetők. Ha pedig a jogosult igényét menthető okból nem tudja érvényesíteni, a szavatossági jogok érvényesítésének határideje a Ptk. 308/A. § (1) bekezdéséből kitűnően egy év, tartós használatra rendelt dolog esetében pedig három év.

A Ptk. 308/C. § rendelkezése szerint azonban a szavatossági jogok az ugyanabból a jogalaptól eredő követeléssel szemben kifogásként a határidők eltelte után is érvényesíthetők. Nem sértettek ezért jogszabályt az eljáró bíróságok, amikor a perbeli esetben az alperes kifogásként érvényesített szavatossági igényét érdemben bírálták el.

A vállalkozói díj megfizetése valóban a 2004. július 9-én megkötött megállapodásban meghatározott időpontban vált esedékessé. A felek azonban a teljesítéshez szükséges feltételként jelölték meg a számla kiállítását is. A felperes viszont számlát nem állított ki, és a tartozás megfizetésére is csupán 2007-ben szólította fel az I.r. alperest. Nem sértett ezért jogszabályt a másodfokú bíróság, hanem helyesen, a Ptk. 302. § b) pontjának, és 303. § (3) bekezdésének megfelelően járt el, amikor nem a keresetlevélben megjelölt időponttól kötelezte az I.r. és II.r. alperest a késedelmi kamatok megfizetésére.

Nyilvánvaló, hogy miután a perben több alperes szerepelt, közöttük pertársaság keletkezett. Ezzel ellentétes megállapítást azonban a jogerős ítélet sem tartalmaz, jogszabálysértésre tehát e körben sem került sor.

Az I.r., II.r. és III.r. alperes javára az eljáró bíróságok a felperest perköltségben egyáltalán nem marasztalták. A IV.r. és V.r. alperest illető perköltség megállapítása pedig - figyelembe véve azt is, hogy e körben a felülvizsgálati kérelmében a felperes konkrét jogszabálysértést meg sem jelölt - megfelel a Pp. 78. § (1) bekezdésének, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletben foglaltaknak, valamint az ítélkezési gyakorlatban kialakult elveknek.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintve - a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró IV.r. és V.r. alperes felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2009. november 19.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Bartal Géza s.k. bíró, Csánitzné Dr. Csiky Ilona s.k. bíró